

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **D. Č., zast.** MgA. Michalem Šalomounem, advokátem se sídlem Bráfova tř. 52, Třebíč, proti **žalovanému: Krajský úřad kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 1. 2009, č. j. KUJI 7769/2009, sp. zn. PS 325/2009 PS/9, ve věci přestupku, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 9. 2010, č. j. 57 A 73/2010 - 84,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení uvedeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti v záhlaví označenému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatele a potvrzeno napadené rozhodnutí Městského úřadu Třebíč, odboru správních činností (dále jen „městský úřad“, případně „prvostupňový správní orgán“), ze dne 5. 12. 2008,

č. j. OSČ-PŘ-394/2008-15. Stěžovatel byl na základě uvedených rozhodnutí uznán vinným ve věci spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. d) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích"), a podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) a § 11 odst. 1 písm. c), ve spojení s ustanovením § 22 odst. 4 téhož zákona mu byla uložena pokuta ve výši 26 000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel po dobu 12 měsíců ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Současně mu byla uložena povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1000 Kč.

Věc je před Nejvyšším správním soudem projednávána podruhé. Rozsudkem ze dne 5. 8. 2010, č. j. 9 As 22/2010 - 67 (všechna zde uváděná rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz), kasační soud zrušil rozsudek krajského soudu ze dne 18. 11. 2009, č. j. 57 Ca 24/2009 - 41, kterým byla žaloba stěžovatele zamítnuta a věc mu vrátil k dalšímu řízení a to pro nevypořádání jedné ze stěžovatelem uplatněných námitek.

Kasační soud ze soudního spisu ověřil, že při ústním jednání před krajským soudem, konaném dne 18. 11. 2009 (protokol založen na č. l. 33 a 34 soudního spisu), stěžovatel mimo jiné poukázal na to, že *„nezákonnost rozhodnutí spatřuje i v tom, jak je nastylizována správním orgánem I. stupně výroková část rozhodnutí, kde je popsáno, že přestupku se stěžovatel dopustil tím, že řídil motorové vozidlo po ul. Sokolská a následně pak byl zcela někde jinde kontrolován policisty a odmítl se podrobit vyšetření, zda nebyl při řízení ovlivněn alkoholem."* Dále uvedl, že takto naformulovaná výroková část nesouhlasí s uloženým trestem a tak, jak je nastylizována, by mohla vést ke skutečnosti, že žalobce by byl za totéž jednání postižen dvakrát, což je nepřípustné.

S ohledem na to, že se krajský soud námitkou stěžovatele týkající se formulace výroku rozhodnutí správního orgánu I. stupně žádným způsobem nezabýval, a to ani z toho hlediska, zda byla uplatněna včas či opožděně ve smyslu § 71 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), nezbylo kasačnímu soudu, než v souladu se závěry uvedenými v nálezu Ústavního soudu ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08 (všechna zde uvedená rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na http://nalus.usoud.cz), rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení. Ostatní kasační námitky Nejvyšší správní soud jako nedůvodné zamítl.

Krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu opomenutou námitku stěžovatele posoudil a dospěl k závěru, že se jedná o námitku uplatněnou po zákonem stanovené lhůtě. Tato námitka byla dle závěrů krajského soudu poprvé uplatněna při ústním jednání před krajským soudem dne 18. 11. 2009, tj. po zákonem stanovené dvouměsíční lhůtě pro podání žaloby, a krajský soud ji

tedy z věcného hlediska posoudit nemohl. S ohledem na uvedené zjištění žalobu podle ustanovení § 78 odst. 8. s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

V kasační stížnosti uplatnil stěžovatel kasační námitku podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.

Má za to, že sporná námitka byla uplatněna včas, a to již v žalobě, ve které stěžovatel tvrdil, že pokud by správní orgán dovodil, že stěžovatel řídil pod vlivem alkoholu, což je z odůvodnění správního orgánu patrné, pak ho má trestat podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „přestupkový zákon“), nikoli podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. d) uvedeného zákona. Bylo zde poukázáno na disproporci mezi tím, z čeho byl stěžovatel uznán vinným, a odůvodněním, které popisovalo jiný skutek. U jednání byl tento žalobní bod pouze vysvětlen a domyšlen v ústavněprávním kontextu.

Rozhodnutí krajského soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť se krajský soud uvedenou námitkou nezabýval věcně.

V závěru kasační stížnosti stěžovatel zdůraznil, že pochybení správního orgánu při vymezení skutku je natolik zásadní, že jeho rozhodnutí by mělo být zrušeno bez ohledu na to, kdy byla tato námitka stěžovatelem uplatněna. Pokud by tomu tak nebylo, mohlo by dojít k porušení zásady zákazu dvojího trestání za jeden skutek. Vymezení skutku v projednávané věci je natolik vágní, že umožňuje vydat další rozhodnutí za shodné jednání, jelikož nelze dovodit totožnost skutku a v konečném důsledku může být stěžovatel za totožné jednání postižen dvakrát. V této skutečnosti stěžovatel spatřuje také naplnění kasačního důvodu dle ustanovení § 103 písm. b) s. ř. s.

Stěžovatel má za to, že se v řízení vyskytly vady, protože soud v rámci svého odůvodnění převzal argumentaci vedlejšího účastníka, aniž by s ní stěžovatele seznámil a umožnil mu adekvátní reakci.

Z uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnosti přípustná a stěžovatel je řádně zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Jak již bylo uvedeno, předchozí rozsudek krajského soudu byl Nejvyšším správním soudem zrušen pro nepřezkoumatelnost, protože se v nyní napadeném rozhodnutí zabýval krajský soud vytýkaným nedostatkem poprvé, nelze vyjít z toho, že se v dané věci jedná o případ, kdy je kasační stížnost ve smyslu § 104 odst. 3

písm. a) s. ř. s. nepřípustná. Kasační soud proto přistoupil k věcnému přezkumu napadeného rozsudku.

Ze soudního spisu kasační soud ověřil, že stěžovatel v žalobě, doručené krajskému soudu dne 5. 3. 2009 namítal, že nemohl být považován za řidiče (řidičem není ten, kdo pouze sedí v autě), dále namítal, že byl hlídkou k dechové zkoušce vyzván nestandardním způsobem, když vozidlo stálo. Stěžovatel v žalobě namítal nesprávnou právní kvalifikaci svého přestupkového jednání [správní orgán jej měl trestat podle § 22 odst. 1 písm. b) přestupkového zákona a nikoli podle § 22 odst. 1 písm. d) uvedeného zákona]. Dále stěžovatel v žalobě napadal závěry správních orgánů týkající se věrohodnosti jeho výpovědí, jakož i věrohodnosti svědectví zasahujících policistů. V závěru žaloby požádal o moderaci trestu.

Kasační soud se neztotožňuje se stěžovatelem, že z uvedených žalobních bodů lze dovodit námitku napadající nesprávné vymezení skutku ve výroku rozhodnutí správního orgánu. Žalobní body nesměřovaly do vymezení skutku, ale do způsobu provedeného dokazování a dále do nesprávné právní kvalifikace vymezeného skutku. Dle žalobních námitek mělo být jeho jednání postiženo dle jiného zákonného ustanovení, než byl postižen. Proti vymezení skutku se stěžovatel v žalobě žádným způsobem neohradil.

Ze soudního spisu kasační soud ověřil, že dalším podáním stěžovatele byla až písemná replika k vyjádření žalovaného ze dne 25. 5. 2009. Kasační soud ověřil, že námitku nesprávného vymezení skutku stěžovatel v této písemnosti neuplatnil. Na tomto místě je vhodné připomenout, že lhůta pro podání žaloby končila dne 2. 4. 2009, uplatnění sporné námitky teprve v replice stěžovatele by tedy stejně nemohlo být považováno za její včasné uplatnění.

Námitka napadající vymezení skutku ve výroku rozhodnutí správního orgánu, byla tedy skutečně poprvé uplatněna stěžovatelem až při ústním jednání před krajským soudem dne 18. 11. 2009. Závěr krajského soudu je tak zcela správný a má oporu v soudním spisu.

S ohledem na skutečnost, že otázku včasnosti uplatněné žalobní námitky lze posoudit pouze ověřením obsahu jednotlivých podání žalobce, založených v soudním spisu, neshledal kasační soud za důvodnou námitku, dle které krajský soud v rámci svého odůvodnění převzal argumentaci vedlejšího účastníka, aniž by s ní stěžovatele seznámil a umožnil mu adekvátní reakci. V této souvislosti kasační soud připomíná, že věcné námitky stěžovatele proti závěrům krajského soudu byly shledány v předcházejícím zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu nedůvodnými.

Následně se kasační soud zaměřil na zodpovězení další kasační námitky, a to otázky, zda byl krajský soud povinen námitku napadající nedostatečně

vymezení skutku ve výroku rozhodnutí věcně přezkoumat z úřední povinnosti, tj. bez ohledu na to, že byla uplatněna po zákonem stanovené lhůtě.

Se stěžovatelem lze nepochybně souhlasit, že v souladu s ustanovením § 77 přestupkového zákona musí výrok rozhodnutí o přestupku obsahovat popis skutku s uvedením místa, času a způsobu spáchání, vyslovením viny, druh a výměru sankce. Nesprávné vymezení skutku však samo o sobě ještě neznamená porušení zásady ne bis in idem, tj. práva nebýt souzen či trestán dvakrát za týž čin.

Uvedená zásada je vyjádřena v čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod, jakož i v čl. 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod a zní následovně: „*Nikdo nemůže být stíhán nebo potrestán v trestním řízení podléhajícím pravomoci téhož státu za trestný čin, za který již byl osvobozen nebo odsouzen konečným rozsudkem podle zákona a trestního řádu tohoto státu.*“. Zásada zákazu dvojího postihu za stejné jednání nepochybně platí i pro oblast správního trestání.

Aby vůbec mohlo dojít k „aktivaci“ čl. 4 odst. 1 Protokolu č. 7, musí nejdříve proběhnout „trestní“ řízení, které skončí konečným osvobozujícím nebo odsuzujícím rozhodnutím (první řízení)“. Konečné osvobozující nebo odsuzující rozhodnutí poté brání, aby dotčená osoba byla znovu stíhána nebo potrestána za tentýž trestný čin v jakémkoliv následném řízení (druhé řízení). Musí jít tedy o řízení dvě (srovnej např. *Müller proti Rakousku, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 5. 10. 2006, stížnost č. 12555/03, § 31; Hauser-Sporn proti Rakousku, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 7. 12. 2006, stížnost č. 37301/03, § 42; Xheraj proti Albánii, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 29. 7. 2008, stížnost č. 37959/02, § 70; viz blíže TRECHSEL, S.: Human Rights in Criminal Proceedings. Oxford: Oxford University Press, 2006, str. 388-391*).

Účelem zákazu dvojího trestání je zabránit opakování „trestního“ řízení, které již bylo jednou pravomocně skončeno, a tato zásada se tudíž nepoužije, dokud není zahájeno řízení nové. V projednávané věci je zcela nesporné, že k žádnému opakovanému řízení, ve kterém by byla stěžovateli za totéž jednání uložena sankce, nedošlo.

Neuvedení náležitostí, jimiž je skutek dostatečně a nezaměnitelně identifikován do výroku rozhodnutí, není tedy porušením zásady ne bis in idem, má však za následek podstatné porušení ustanovení o řízení ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. (srovnej rozhodnutí rozšířeného senátu NSS ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, uveřejněné ve Sb. NSS pod č. 1546/2008).

Z ustanovení § 76 soudního řádu správního nevyplývá, že by v případech v něm uvedených pod písm. a), b) a c) mohl soud zrušit napadené rozhodnutí správního orgánu, aniž by žalobce uplatnil tyto vady řízení v žalobě jako žalobní

body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nelze opomíjet, že správní soudnictví stojí na zásadě dispoziční, pokud z ní zákon výslovně nestanoví výjimky. V případě nezákonnosti podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. tomu však tak není. Na tom nic nemění ani ustanovení § 76 odst. 3 s. ř. s. dávající možnost zrušení rozhodnutí (případně vyslovení nicotnosti) z důvodů uvedených v odstavcích 1 a 2 v případě, že tyto vady vyjdou najevo až při jednání. Pojem „vyjít najevo“ je totiž třeba rovněž vykládat ve vztahu k dispoziční zásadě - tedy, že vyjít najevo mohou jen skutečnosti, které nemohly být obsahem žaloby - k tomu lze odkázat na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dne 17. 12. 2007, č. j. 2 Afs 57/2007 - 92, podle něhož zásada koncentrace a dispozitivnosti řízení ve správním soudnictví je zmírněna korelativem obsaženým v § 76 s. ř. s., jenž umožňuje přihlédnout k některým vadám bez toho, aby byly obsaženy v žalobě, pokud „vyjdou při jednání najevo“, což je nutno vyložit tak, že určitou námitku vznese samotný žalobce, žalovaný, osoba zúčastněná na řízení, či se bude jednat o okolnost, kterou zjistí samotný rozhodující krajský soud. Společným jmenovatelem všech těchto případů však musí být to, že tato zjištěná skutečnost nebyla či dokonce nemohla být známa žalobci, takže po něm nelze spravedlivě požadovat, aby ji uplatnil přímo v rámci žalobních bodů. Může se přitom jednat o skutečnosti skutkové i právní.

Nesprávné vymezení skutku ve výroku rozhodnutí je nezákonností, k níž však soud přihlíží jen k námitce účastníka řízení tj. k námitce uplatněné zákonem stanoveným způsobem.

Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 1 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 s. ř. s. Stěžovatel neměl v tomto soudním řízení úspěch, a proto nemá dle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému náklady řízení o kasační stížnosti nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly. Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. září 2011

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu